

ÅRSREDOVISNING 2022
ÄLDRENÄMNDEN

Innehållsförteckning

1	Verksamhetens uppdrag.....	4
2	Hänt i verksamheten 2022	4
3	Framåtblick.....	5
4	Nämndens köp av verksamhet.....	6
5	Jämförelse med andra kommuner avseende 10 procent bästa och 25 procent mest kostnadseffektiva.....	7
6	Verksamhetsresultat.....	11
6.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	11
6.2	Bästa utveckling för alla	12
6.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	17
6.4	Stark balanserad tillväxt.....	20
6.5	Nämndens hållbarhetsarbete - Agenda 2030.....	23
7	Ekonomiskt resultat 2022.....	25
7.1	Sammanfattning.....	25
7.2	Särskilt boende	27
7.3	Särskilt boende avtal.....	29
7.4	Hemtjänst	29
7.5	Dagverksamhet, LSS, korttidsboende och myndighet & huvudmannaskap.....	31
7.6	Övrig verksamhet	31
8	Redovisning riktade statsbidrag årsbokslut	32
9	Uppföljning av medel ur framtidsfonder.....	34
9.1	Förenklad handläggning.....	34
9.2	Språksatsning inom äldreomsorgen	35

10	Sjukfrånvaro.....	36
----	-------------------	----

I Verksamhetens uppdrag

Äldrenämnden är huvudman för kommunal vård och omsorg och fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (exklusive ekonomiskt bistånd) och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd avseende personer över 65 år.

2 Hänt i verksamheten 2022

Goda kundresultat men ökade kostnader för Nackas äldreomsorg

Majoriteten av Nackas äldre är nöjda med sin hemtjänst och sitt äldreboende. Nackas positiva siffror överstiger snittet i såväl Stockholms län som i hela riket. Stora förbättringar har också gjorts inom palliativ vård, och samarbetet med regionens Palliativa kunskapscentrum (PKC) har varit värdefullt.

Under året har inflödet av kunder till äldreheten varit ovanligt högt.

Äldreheten noterar stora vård- och omsorgsbehov i pandemins efterdyningar, vilket också har påverkat äldrenämndens ekonomiska resultat. Samtidigt har platstillgången på särskilt boende varit lägre än väntat till följd av pågående renovering samt förseningar av det planerade nya boendet Ednahemmet. Kunderna har ändå fått sina behov tillgodosedda genom särskilda boenden inom ramen för länsöverenskommelsen, upphandlade korttidsplatser i länet eller genom hemtjänst.

Nyckelfri hemtjänst - de första smarta låsen på plats

Under hösten har de första smarta låsen installerats hos Nackas hemtjänstkunder. Det innebär att kundernas dörrar och även portar i flerfamiljshus kommer kunna öppnas med en app i hemtjänstpersonalens tjänstemobiler. Den smarta nyckelhanteringen är snabbare och säkrare än hanteringen av fysiska nycklar.

Äldreheten har tagit emot positiv respons från kunder, och även andra hemtjänstanordnare är positiva och vill gärna komma igång. Breddinförandet fortsätter under 2023.

Satsning på hälsofrämjande insatser - två nya träffpunkter minskar

ensamheten

Äldreenheten har under år 2022 öppnat två nya träffpunkter för äldre i Nacka. Det innebär att det nu finns en träffpunkt för seniorer i varje kommundel i Nacka, vilket har varit målet för strategin för hälsosamt åldrande - Nacka äldrevänlig kommun. En viktig grund för träffpunkterna är att deltagarna själva är med och formar verksamheten.

Träffpunkt Saltsjöbaden bokar och hyr man per timme för hälsofrämjande aktiviteter för seniorer. Träffpunkt Knutpunkten för äldre drivs av Älta kulturförening, som i samarbete med äldreenheten och seniorföreningarna SPF, PRO och Seniornet skapar denna nya verksamhet med samtalsgrupper, studiecirkelar och olika typer av träningsformer.

3 Framåtblick

Utvecklingen av äldreomsorgen är en av kommunens största utmaningar de närmaste åren. Att andelen äldre ökar, liksom de som kommer leva längre med ohälsa av olika slag är ett faktum. Däremot är det svårt att bedöma framtidens volymer och behov kopplat till förändrat beteendemönster relaterat till covid, till psykisk ohälsa, ensamhet och isolering. Det finns starka och **komplexa kopplingar till den nationella omställningen till en nära vård**, hur snabbt digitaliseringen går, hur e-hälsa och välfärdsteknik etableras. Vi behöver utveckla smarta arbetssätt och nya lösningar med hjälp av **digitalisering** och **tät samverkan med regionen** för att möta ökande behov utan att tappa kvalitet.

Betydelsen av satsningar på **hälsofrämjande och förebyggande insatser** är stor. För att de äldre ska ha en så god livskvalitet som möjligt är det viktigt med förebyggande och hälsofrämjande insatser, vilket också innefattar ökad kunskap på alla nivåer om psykisk ohälsa. I dessa insatser är samverkan med civilsamhället av största vikt. Öppnandet av två nya träffpunkter så att det sammanlagt finns fyra i Nacka är ett led i detta, samtidigt som utmaningen finns att nå seniorer som är utanför föreningslivet.

Den kanske viktigaste faktorn för att säkra insatser av god kvalitet är

kompetensförsörjningen. Detta är en stor utmaning som gäller vård och omsorg i hela landet, vilket fastställts av såväl Coronakommissionen som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Konkurrensen om tillgänglig arbetskraft med adekvat utbildning är stor. Långsiktiga insatser och satsningar från staten behövs för att stimulera fler att utbilda sig till undersköterska och sjuksköterska.

I juni 2022 presenterades förslaget om **ny äldreomsorgslag**, som kan träda i kraft 2024. Målet är att få till stånd långsiktiga förutsättningar för äldreomsorgen, tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll samt säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens inom äldreomsorgen.

Regeringens utredning om **Framtidens socialtjänst** har också färdigställts. Ett nytt lagförslag kommer dock inte presenteras förrän 2024 enligt socialtjänstministern.

Vi kommer under de närmaste åren **säkra att våra processer är digitala**, för att öka tryggheten och för att arbeta smartare. Vi kommer också genomföra ett antal nödvändiga förbättringar när det gäller kundservice, flexibilitet och tillgänglighet, framför allt i form av e-tjänster.

4 Nämndens köp av verksamhet

Tabell 1 Andel köpt verksamhet av privata anordnare och utförare

Område/verksamhet	Köpt verksamhet av privata anordnare (mnkr)	Andel köpt verksamhet av privata anordnare (%)
Särskilt boende kundval		63,9%
Särskilt boende profilplatser		100%
Hemtjänst kundval		100%
Dagverksamhet kundval		8,5%
Korttidsplatser		100%
Summa		

5 Jämförelse med andra kommuner avseende 10 procent bästa och 25 procent mest kostnadseffektiva

Jämförelser av nyckeltal i äldreomsorgen

Socialstyrelsens kundundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" ställdes in 2021 och genomfördes i stället 2022. Det innebär att samtliga indikatorer som bygger på dessa resultat inte kan redovisas för 2021.

Ekonomiska nyckeltal för 2021 redovisas i tabellen nedan. Resultaten för 2022 års ekonomiska nyckeltal finns inte tillgängliga förrän senare under 2023.

Kostnad för äldreomsorg

Kostnaden för äldreomsorg i Nacka ökade med 1515 kronor eller 2,7 procent till 58 212 kronor per invånare över 65 år 2021. Bland jämförelsekommunerna ligger Nacka i det övre skiktet där Täby hamnar i topp med en ökning om 4,1 procent. I tre av jämförelsekommunerna har kostnaden i stället minskat med mellan 0,7 och 4,8 procent.

Nettokostnadsavvikelsen är ett effektivitetsmått på hur nettokostnaden står sig mot förväntad referenskostnad baserad på flera demografiska variabler. Nacka kommuns nettokostnadsavvikelse förbättras med 1,3 procent från -11 procent till -12,3 procent. De kommuner bland jämförelsekommunerna som har som ligger bäst är Sollentuna och Tyresö med en förbättring om 5,9 procent. Skillnaden i nettokostnadsavvikelse varierar mellan -8,7 procent för Danderyd och -24,3 procent för Solna.

Särskilt boende

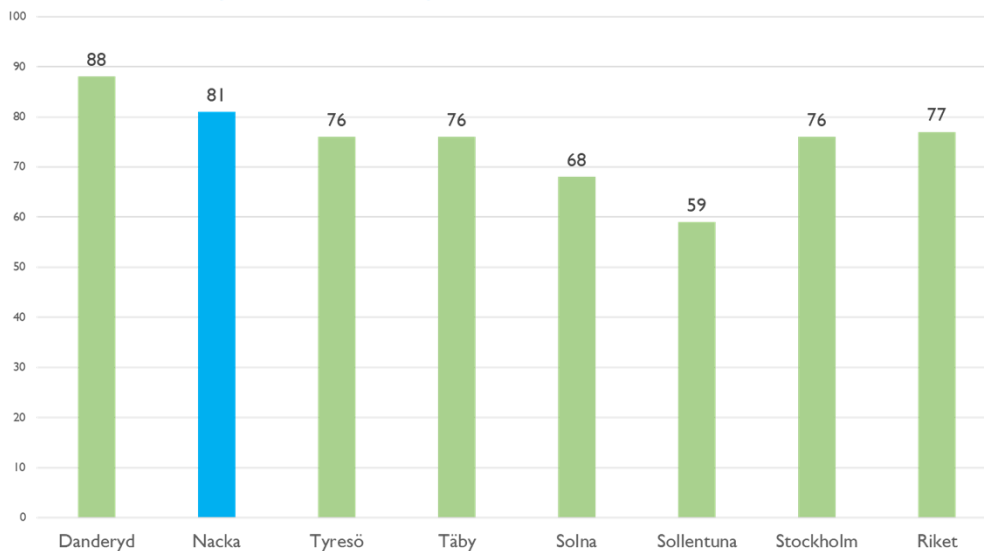
För 2021 minskade kostnaden för särskilt boende per kund med 9 182 kronor eller 0,1 procent. Kostnaden har minskat för samtliga jämförelsekommuner utom Danderyd där de ökat med 4 procent. Den kommun som står för störst minskning är Solna men 10 procent.

Nacka tillsammans med Solna och Danderyd är de jämförelsekommuner som har

högst andel invånare 80 plus i särskilt boende och Tyresö lägst. Under 2021 ser Täby den största andelsminskningen medan Nacka ligger på medel för jämförelsekommunerna. Solna ser de lägsta andelsminskningarna.

I Socialstyrelsens nationella kundundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2022 - särskilt boende?" placerar sig Nacka på andra plats bland jämförelsekommunerna med 81% av kunderna som var ganska eller mycket nöjda. Stockholms län ligger på 76% och riket på 77%.

SÄRSKILT BOENDE - SAMMANTAGEN NÖJDHET 2022 JÄMFÖRELSEKOMMUNER

Figur 1 Jämförelse av kundnöjdhet SäBo

Hemtjänst

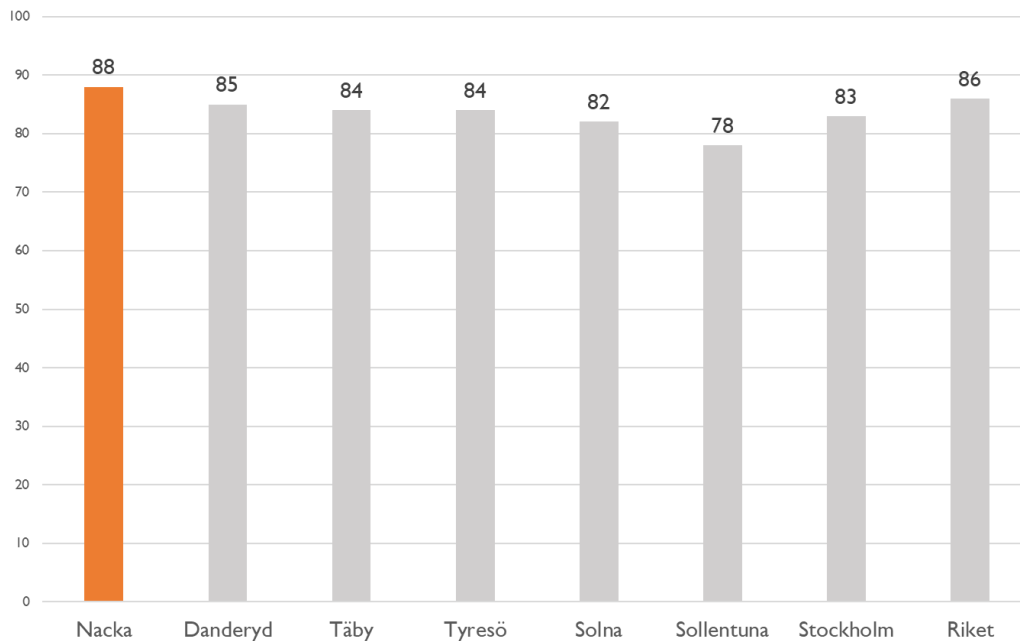
För 2021 ökade hemtjänstkostnaden per kund med 24 716 kronor eller 11,3 procent vilket beror på att kunder med få timmar och enklare insatser har minskat under pandemin. Därför har timmar per kund ökat.

Bland jämförelsekommunerna ligger Nacka i högre halvan av andel invånare 65+ med hemtjänst, men minskar från 7,4 procent 2020 till 6,9 procent 2021. Minskningen är en effekt av pandemin men är på gång att normaliseras.

I Socialstyrelsens nationella kundundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2022 - hemtjänst?" placerar sig Nacka på första plats bland

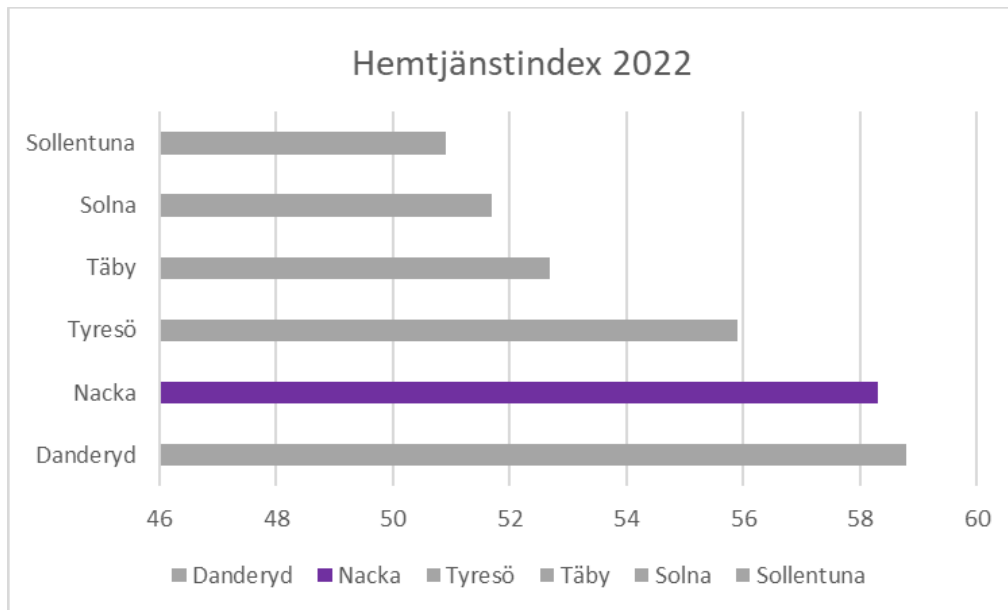
jämförelsekommunerna med 88% av kunderna som var ganska eller mycket nöjda. Stockholms län ligger på 83% och riket på 86%.

HEMTJÄNST - SAMMANTAGEN NÖJDHET 2022 JÄMFÖRELSEKOMMUNER

Figur 2 Jämförelse kundnöjdhet hemtjänst

I oktober lanserades för första gången det nationella **Hemtjänstindex** som ska göra det enkelt att jämföra hemtjänstens kvalitet i olika kommuner. Nacka fick ett indextal på 58,3, vilket innebär en placering på plats 18 av landets 290 kommuner och på plats två av de tre kommuner i Stockholms län som hamnade på topp 30. Genomsnittligt index för Sveriges alla kommuner är 51, där max är 100. Nedan visas ett diagram med Nacka och de fem aktuella jämförelsekommunerna.

Figur 3 Jämförelse hemtjänstindex

Tabell 2 Sammanställning av nyckeltal inom äldreomsorgen. Där mätår inte är angivet avses år 2021, eftersom dessa mått ännu inte finns för 2022.

Nyckeltal mätår 2021 och 2022	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby
Kostnad äldreomsorg, kr/inv. 65+	58 212	71 954	52 247	55 732	54 140	51 206
Kostnad äldreomsorg, kr/inv. 80+	229 566	219 676	193 069	213 901	186 486	173 140
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg %	-12,3	-8,7	-22,1	-24,3	-19,4	-21,9
Invånare 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	4,1	4,9	3,5	4,0	3,4	4,0
Invånare 80+ i särskilda boendeformer, andel (%)	12,2	13,0	10,0	11,9	8,4	10,6
Invånare 65+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%) [Ny hemtjänstdefinition]	6,9	6,3	7,2	6,6	6,8	6,0
Andel mkt nöjd/ganska nöjd med hemtjänsten som helhet (%) 2022	88	85	78	82	84	84
Andel mkt nöjd/ganska nöjd med särskilt boende som helhet(%) 2022	81	89	77	68	59	76
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare [Ny hemtjänstdefinition]	243 960	270 823	207 340	268 093	283 746	231 300
Kostnad per särskilt boende äldre (kr)	912 025	1 016 577	979 292	873 125	899 330	856 220

6 Verksamhetsresultat

6.1 Maximalt värde för skattepengarna

Arbete för att nå målet

I det höga och ökande inflödet från sjukhusen är rutiner för hemplanering och boendesamordning av stor vikt, vilka har utvecklats och förfinats ytterligare.

Utöver de nya kunderna ändras behoven hos de kunderna med pågående insatser kontinuerligt, vilket äldreheten löpande utreder och fattar beslut kring utifrån. Sedan årets början arbetar äldreheten utifrån uppdaterade riktlinjer för biståndsbedömning.

Äldreheten har löpande kontakt med anordnarna genom kvalitetsdialoger, informationsutskick och individuella kontakter för att på ett systematiskt sätt arbeta med ständiga förbättringar i enlighet med kvalitetsledningssystemet.

6.1.1 Fokusområde: Nackas äldreomsorg är i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Vår handläggning är effektiv och anpassas utifrån kundens behov. Insatserna är av god kvalitet och följs upp regelbundet.

Goda kundresultat men ökade kostnader för Nackas äldreomsorg

Majoriteten av Nackas äldre är nöjda med sin hemtjänst och sitt äldreboende. Nackas positiva siffror överstiger snittet i såväl Stockholms län som i hela riket. Stora förbättringar har också gjorts inom palliativ vård, och samarbetet med regionens Palliativa kunskapscentrum (PKC) har varit värdefullt.

Inflödet av kunder till äldreheten varit ovanligt högt. Äldreheten noterar stora vård- och omsorgsbehov i pandemins efterdyningar, vilket också har påverkat äldrenämndens ekonomiska resultat.

I de nationella kundundersökningarna för hemtjänst respektive särskilt boende får Nacka fina resultat, vilket presenteras mer utförligt i stycke 6.2 respektive 6.3. Det framkommer även i den kommunjämförande databasen Kolada att

kostnadseffektiviteten är god. När det gäller bemötande och kontakt med biståndshandläggarna är 87% (145 deltagare) av kunderna ganska eller mycket nöjda.

SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning som görs på uppdrag av kommuner för att mäta hur invånarna ser på sin kommun. Vad är de nöjda med och vad kan förbättras? Några av de områden som undersöks är skola och omsorg, boende och boendemiljö, trygghet i samhället, jämlikhet och integration samt förtroende. I jämförelse med 2021 (då inte detta var en nämndindikator) har Nacka backat från 65,5 till 56,2 på nöjt medborgarindex för äldreomsorgen. Riket har backat från 58,4 till 54,3, och Stor-Stockholm från 62,1 till 59,8. Orsaken till den minskade nöjdheten vad gäller äldreomsorg hos Nackabor vet vi inte, men vi kan spekulera i om det finns ett samband med den tillfälligt minskade tillgången på platser på säbo och korttidsboende. Bland de seniorer som har egen erfarenhet av äldreomsorg i Nacka är nöjdheten däremot hög.

Tabell 3 Indikatorer för Maximalt värde för skattepengarna

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Måluppfyllelse 2022
Nackas äldreomsorg är bland de 10 % bästa kommunerna i landet avseende kvalitet och effektivitet	 Rank 20 av 235		Rank 18 av 235	
Kommentar	Den jämförelse som tidigare gjorts av Simpler har byggt på föregående årsresultat i Kolada. Eftersom det inte finns några resultat för flera parametrar för 2021 går inte denna analys att göra. Däremot noteras att Nacka ligger på plats 18 av landets samtliga kommuner 2022 i Hemtjänstindex samt får värden över riksgenomsnittet och majoriteten av våra jämförelsekommuner vad gäller de nationella kundundersökningarna för äldreomsorg, se ytterligare kommentarer i texten.			
Nöjd Medborgar-Index (NMI) Äldreomsorg (källa SCB medborgarunder sökningar)	 66 %	56 %	67 %	84 %

6.2 Bästa utveckling för alla

Arbete för att nå målet

I oktober lanserades för första gången det nationella **Hemtjänstindex**, där Nacka bidragit som referenskommun i utvecklingen. Hemtjänstindex ska göra det enkelt att jämföra hemtjänstens kvalitet i olika kommuner. Det är ett initiativ från SPF Seniorerna och har utvecklats med stöd från Allmänna arvsfonden. Hemtjänstindex ger en ny och unik helhetsbild och kan bli ett viktigt verktyg i äldre- och vårdnämndens utvecklingsarbete framöver. För 2022 placerade sig Nacka på plats 18 av landets 290 kommuner och på plats två av de tre kommuner i Stockholms län som hamnade på topp 30.

Under hösten inledde äldre- och vårdnämnden i samarbete med Nestor FoU-center och en hemtjänstanordnare **forskningsprojektet ”Hemtjänstens arbete för att främja äldres hälsa”**. Syftet med projektet är utveckla och stödja arbetssätt i hemtjänsten som kan stödja äldre personers hälsa, och som är hållbara över tid. I förlängningen är syftet att stärka möjligheten för äldre att känna en ökad subjektiv hälsa i sin vardag, samt att öka kompetensen hos medarbetare och göra arbetsplatsen och hemtjänstyrket mer attraktivt. Projektet fortgår fram till början av 2024.

6.2.1 Seniorer och deras anhöriga är trygga, delaktiga och nöjda med det stöd de får samt har stora möjligheter vid val av insatser.

Hemtjänsten har högst nöjdhet bland våra jämförelsekommuner

Nacka kommuns hemtjänstkunder är totalt sett mest nöjda med sin hemtjänst i jämförelse med våra jämförelsekommuner och även med Stockholms stad. Det visar resultaten från **Socialstyrelsens årliga undersökning ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?”**. Nacka kommun kommer bland jämförelsekommunerna på förstaplats med övergripande nöjdhetsindex på 88. Index är över riksgenomsnittet. 67% av hemtjänstanordnarna har en nöjdhet över 85%. Undersökningen visar att Nackas hemtjänstanordnare lyckas genomgående bra med sitt bemötande, att passa tider och att de äldre känner att personalen tar hänsyn till deras önskemål.

Från och med 1 juli 2023 kommer det vara lag på **fast omsorgskontakt**,

samtidigt som undersköterska blir en skyddad yrkestitel. Den personal som är fast omsorgskontakt ska ha undersköterskeutbildning. Krav på kontaktperson togs med i Nackas kundvalsvillkor för hemtjänst när de reviderades hösten 2021.

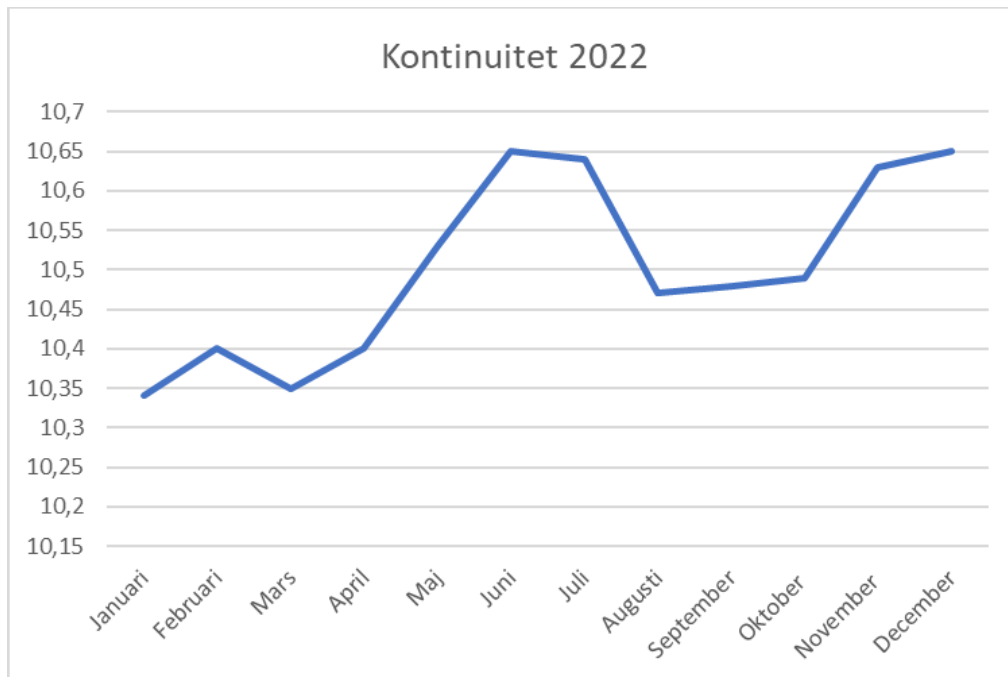
Nacka har vid årets slut 18 privata anordnare av hemtjänst, vilket innebär stor valfrihet för kunden.

Kontinuitetsbonus i hemtjänsten

Personalkontinuitet är en viktig faktor för ökad trygghet och hög kvalitet.

Personalkontinuitet är antal unika personer som besöker kunder som är 65 år eller äldre och som har minst två besök per dag mellan 07:00 och 22:00 under en 14-dagarsperiod. Insatser som larm och matdistribution ingår inte. De anordnare som har 9,5 eller lägre i kontinuitet får en kontinuitetsbonus på 13 kronor per timme.

Nacka kommuns resultat i den årliga nationella jämförelsen är bland de 10% bästa resultaten i Sverige. Resultatet för hela året är 10,5, vilket är samma årsresultat som föregående år. Utfallet för tertial 3 är 10,7 till följd av högre sjukfrånvaro i november och december. Under sommarmånaderna syns också en viss förväntad försämring till följd av semesterperioden.

Figur 4 Kontinuitet för hemtjänsten per månad under 2022

I juni bjöd äldrenämndens ledamöter in hemtjänstanordnarna i Nacka kommun till ett dialogmöte. Syftet med mötet var informations- och erfarenhetsutbyte samt dialog mellan anordnare och nämndledamöterna. Ämnen som diskuterades var bland annat kontinuitetsbonusen och höjningen av kompetenskrav, där flera anordnare beskriver utmaningar.

Kompetensutveckling genom inom hemtjänst och särskilt boende

Det statliga stimulansbidraget Äldreomsorgslyftet som under år 2022 delvis finansierats med EU-medel har ökat möjligheten för kompetensutveckling under betald arbetstid för personal inom vård och omsorg av äldre personer. I Nacka kommun har intresset under 2022 varit stort bland vårdpersonal att studera med stöd av äldreomsorgslyftet. Totalt beviljades Nacka kommun cirka 14 miljoner och äldrenämnden har använt cirka 11 miljoner av dessa. 8 anordnare av särskilt boende för äldre och 7 hemtjänstanordnare har deltagit i satsningen.

Fördelningen av utbildning inom ramarna för satsningen har varit; 54 personer som studerat till undersköterska, 40 personer som studerat en eller flera kurser via yrkeshögskolan samt 24 personer som studerat

specialistundersköterskeutbildning. Totalt har 118 personer anställda av anordnare inom kundval hemtjänst och kundval särskilt boende för äldre studerat med stöd av äldreomsorgslyftet under år 2022.

Äldreenheten har under 2022 även erbjudit språkstärkande utbildning till personal inom äldreomsorgen, se kapitel 10.

Anhörigstödet

Under 2022 har inflödet av anhörigkontakter ökat. Detta kan ha sin grund i att pandemin planat ut, restriktioner kring fysiska möten blivit mindre och att Anhörigcenter har blivit synligare genom användning av Öppen mötesplats i Forum Nacka. De anhöriga som deltar i gruppsamtal är nöjda med anhörigstödet, och det gäller även de som har behov av mer individuellt samtalsstöd. Gruppsamtalen som demenssjuksköterska har hållit har lett till mer förståelse för sjukdomen vilket underlättar anhörigas bemötande av sina närstående samt minskar känslan av ensamhet.

Tabell 4 Indikatorer för Bästa utveckling för alla

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Måluppfyllelse 2022
Kontinuitet	 10,5	10,5	9,5	89
Kommentar Nacka kommuns resultat i den årliga nationella jämförelsen som skickas in i oktober är bland de 10% bästa resultaten i Sverige. När uppgiften skickades in i oktober var kontinuiteten 10,49. Till årsbokslut rapporteras medelvärdet för alla månader 2022, vilket är 10,50. För tertial 3 är värdet 10,6. En försämrad kontinuitet ses under november och december då sjukfrånvaron var hög till följd av covid och säsongsinfluensa.				
Andel kunder som sammantaget är nöjda med sin hemtjänst		88 %	89 %	99 %
Kommentar Resultatet får anses som grönt även om det ligger 1 under målvärdet. Nackas resultat är bäst bland jämförelsekommunerna, bättre än genomsnittet för Stockholms län och Sverige.				
Andel hemtjänstanordnare som har minst 85% nöjda kunder		67 %	81 %	83 %

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Måluppfyllelse 2022
Andel anhöriga som sammantaget är nöjda med anhörigstödet		92 %	80 %	
Kommentar				
24 anhöriga som hade deltagit i gruppsamtal besvarade enkäten. 22 personer var nöjda med insatsen, 2 personer svarade att de var varken nöjda eller missnöjda med insatsen.				

6.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Arbete för att nå målet

Äldrenämndens arbete med att göra Nacka till en mer äldrevänlig kommun bedrivs med utgångspunkt i **Strategin för hälsosamt åldrande - Nacka äldrevänlig kommun**. Under året har ytterligare **två träffpunkter för seniorer öppnats** och målet med en träffpunkt i varje kommunedel är nu uppnått. Detta har möjliggjorts genom nära samverkan med berörda seniorföreningar. Träffpunkt Saltsjöbaden bokas per timme av i första hand föreningar, men även andra aktörer, som driver förebyggande och hälsofrämjande verksamhet för seniorer. Knutpunkt Älta drivs av Älta kulturförening som i samarbete med lokala seniorföreningar formar verksamhetens innehåll.

Seniorrådet är en viktig kanal för samverkan inom alla frågor som rör Nacka - äldrevänlig kommun. I seniorrådet finns representanter från de olika seniorföreningarna som är verksamma i Nacka. Ett utvecklingsarbete pågått i syfte att utveckla och stärka rådets funktion. Två exempel på hur seniorrådet har bidragit till utvecklingen av Nacka samhället under perioden är samverkan med planenheten och strategisk stadsutveckling för att lyfta behovet av att bygga trygghetsbostäder i kommunens lokala centrum samt tillskapande av särskilda stationer på det kommande utegymmet i Sickla, inriktade mot seniorer. De har också medverkat i byggprocessen av Öppen mötesplats som kommande år ska få nya lokaler på Nya Gatan.

I Nacka finns 13 särskilda boenden, med ett fjortonde på ingång. Inom **kundvalet särskilda boenden** för äldre har sju granskningar och sex

uppföljningar genomförts. Samtliga granskade särskilda boenden bedöms ha en väl fungerande verksamhet av god kvalitet. Verksamheterna har väl fungerande kvalitetsledningssystem. För att uppmuntra till inspiration och lärande utifrån goda exempel har höstens kvalitetsdialoger genomförts i form av kombinerade studiebesök och möten, vilket har varit uppskattat.

Dagverksamhet är en viktig biståndsbedömd förebyggande insats som syftar till att ge social stimulans och aktivering, minska ensamhet samt bidra till en bibehållen funktionsnivå. Intresset för och behovet av dagverksamhet har ökat. Under perioden 2022 tillkom Danvikshem som ny anordnare i kundvalet för dagverksamhet med demensinriktning och nu finns fem anordnare.

6.3.1 Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Våra seniorer har möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden.

Attraktiva äldreboenden med goda resultat

Äldrenämnden auktoriserar, finansierar och ansvarar för övergripande kvalitet på äldreboendena. Varje boende har sedan stor frihet i att kunna utforma sin verksamhet. För att kunderna ska trivas och vara nöjda med sitt äldreboende finns en rad viktiga faktorer. Det kan bland annat vara ett gott bemötande, att man kan påverka sin vård och omsorg, trevlig miljö inne och ute, god mat och trevliga måltider, aktiviteter som man uppskattar, att man kan ha kontakt med sina närstående fysiskt, digitalt eller via telefon.

Resultaten för Nacka i den nationella undersökningen ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen – särskilt boende” är goda och ligger över det nationella genomsnittet, över Stockholm och på andraplats bland Nacka kommuns jämförelsekommuner med 81 andel positiva svar. Det som allra flest är nöjda med är att få plats på önskat boende, och att bemötandet från personalen är mycket bra. Nackas särskilda boenden får också högt betyg från kunderna när det gäller att personalen ha tillräckligt med tid för att kunna uträtta sitt arbete, och att det finns goda möjligheter att komma utomhus.

Stora förbättringar har gjorts inom palliativ vård, och samarbetet med regionens Palliativa kunskapscentrum (PKC). Utbildningen av palliativa ombud har varit värdefullt. Förbättringen på det palliativa indexet är 7 procentenheter jämfört med föregående år.

Vad gäller indikatorn nöjdhet med aktiviteter på särskilda boenden ligger Nacka nu cirka 10 procentenheter bättre än riket och Stockholm. Äldreenheten kommer att följa utvecklingen av de sociala aktiviteterna på de särskilda boendena då det har stor betydelse för kvaliteten, särskilt med koppling till hälsan och till upplevelsen av ensamhet. På nationell nivå har enkätresultaten generellt förändrats i en negativ riktning eller förblivit oförändrade jämfört med 2020 då undersökningen senast gjordes. Denna trend finns även i Nacka, och bedömningen är att förväntningarna på kvaliteten på särskilda boenden har ökat, vilket är positivt och en grund för utveckling och förbättring.

8 av 13 (62%) anordnare av särskilt boende för äldre har en nöjdhet över 80%.

Platstillgång på särskilda boenden

Trycket har varit högt på platser på särskilda boenden och även korttidsboende och växelvård. Andelen personer som bor utanför Nacka genom länsöverenskommelsen eller utifrån beslut om profilplatser har ökat. Tillgången till platser på särskilt boende i Nacka är för tillfället något för låg, men uppskattas komma i balans då Ednahemmet öppnar 2023 och Hasseludden 2023/24. Talliden genomför en omfattande renovering samt utbyggnad, som under renoveringen tillfälligt innebär 17 färre platser.

Tabell 5 Indikatorer för Attraktiva livsmiljöer

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Måluppfyllelse 2022
Andel kunder som sammantaget är nöjda med sitt äldreboende		81 %	88 %	92 %
Kommentar	I jämförelse med jämförelsekommunerna ligger Nacka på andra plats och över såväl Stockholms län som riket. Mot bakgrund av att resultatet ligger 7 under målvärdet blir resultatet gult.			

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Måluppfyllelse 2022
Andel kunder i särskilt boende som uppger att de är nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds.		64 %	72 %	89 %
Kommentar	En ökning om 2 procentenheter sedan föregående mätning. Årets resultat för Nacka är cirka 10 procentenheter bättre än riket och Stockholm.			
Andel äldreboenden som har minst 80% nöjda kunder		62 %	72 %	86 %
Kommentar	Bakgrunden till målvärdet om 72 baserar sig på en ambitionsökning i jämförelse med tidigare årsutfall. Utfallet i nöjdhet är generellt lägre på säbo än hemtjänst.			
Andel demenscertifierade särskilda boenden		62 %	50 %	
Andel personer som får god omsorg i livets slutskede på särskilt boende utifrån sju områden i palliativa registret	 80 %	87 %	85 %	Målvärdet är höjt till 88% för 2023.

6.4 Stark balanserad tillväxt

Arbete för att nå målet

Under hösten har **de första smarta låsen installerats** hos Nackas hemtjänstkunder. Det innebär att kundernas dörrar och även portar i flerfamiljshus kommer kunna öppnas med en app i hemtjänstpersonalens tjänstemobiler. Den smarta nyckelhanteringen är snabbare och säkrare än hanteringen av fysiska nycklar. Äldreenheten har tagit emot positiv respons från kunder, och även andra hemtjänstanordnare är positiva och vill gärna komma i gång. Breddinförandet fortsätter under 2023.

Äldrenämnden rustar sig tillsammans med övriga kommuner och regioner i

Sverige för **omställningen mot Nära vård**. Äldreenheten har tillsammans med Boo vårdcentral, som har regionens samordningsuppdrag, etablerat en styrgrupp för Nära vård i Nacka. Ett mål är att nå äldre med kognitiv svikt och erbjuda en god och sömlös samt personcentrerad vård och omsorg oavsett vilken huvudman som ansvarar för insatserna.

6.4.1 Det är attraktivt för anordnare att verka i Nacka. Välfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället. Det finns välutvecklade digitala verktyg och tjänster som förenklar för våra kunder.

Attraktivt att vara anordnare i Nacka

Äldrenämnden får mycket höga resultat i den årliga enkäten riktad till anordnare där hela 97% är ganska eller mycket nöjda med att verka i Nacka. Detta är en förbättring mot föregående år med 16 procentenheter.

Fallförebyggande insatser

I januari inleddes den nya inriktningen på hälsofrämjande och förebyggande insatser i form av en äldrekoordinatorsfunktion samt en utökning av syn- och hörselpedagog. Äldrekoordinatören som arbetar på uppdrag av äldreheten har etablerat sin roll och knutit kontakter med föreningar och andra viktiga aktörer som seniorer kommer i kontakt med. Aktiviteter med mål att minska risk för fallolyckor och motverka ensamhet är äldrekoordinatörens prioriterade uppdrag. Hembesök med en arbetsterapeut har erbjudits till alla seniorer över 80 år, men intresset har varit lågt även om många har uppskattat att bli kontaktade och få erbjudandet. Utföraren arbetar motiverande och informerar om kommunens utbud av insatser med fokus på de förebyggande insatserna.

Fixartjänsten Tryggve återinfördes i maj, nu i samarbete med Röda Korset. Tryggve är en fall- och skadeförebyggande tjänst där Nackabor som är 70+ kan få hjälp med att till exempel lyfta tunga eller skrymmande föremål.

Användning av välfärdsteknik ökar

Sedan årets början ska nattillsyn i första hand erbjudas digitalt via trygghetskamera. Antal som använder välfärdstekniska lösningar i form av trygghetskameror och digitala GPS-larm har ökat med 63 till totalt 202 kunder. Första delen av året var det leveransstopp till följd av global komponentbrist, varför flera beslut inte kunnat verkställas. I början av september kom dock leveransen.

Kunderna nöjda med äldreheten men tillgängligheten behöver förbättras

I december genomfördes en enkät med 145 av äldrehetens kunder och/eller närstående i samband med ett kontakttillfälle (besök eller telefonkontakt). 90% av de tillfrågade var ganska eller mycket nöjda med bemötandet. 87% var ganska eller mycket nöjda med kontakten med äldreheten. När det gäller tillgänglighet ses ett utvecklingsbehov då 23% tycker att det är ganska eller mycket svårt att komma fram till biståndshandläggarna.

Tabell 6 Indikatorer för Stark och balanserad tillväxt

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Måluppfyllelse 2022
Andel anordnare som är nöjda med att verka i Nacka	 81 %	97 %	85 %	
Antal personer med fallskador 65+ per tusen invånare (KF)	 4 179	4 172	3 300	74 %
Kommentar Resultatet för 2022 publiceras sent under 2023, så för 2022 redovisas resultat för 2021. I jämförelse med alla kommuner i Stockholms län kommer Nacka på plats 8 av 26 när det gäller fallskador. Lägst har Nynäshamn med 3102 och högst har Danderyd med 5097. Trenden är minskande från 2017 då Nacka låg på 4728.				
Andel verksamheter som arbetar med sin miljöpåverkan		90 %	100 %	90 %
Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten	 139	202	200	
Kommentar Beviljade mobila trygghetslarm 171 (115 kvinnor, 56 män) Beviljad nattinsyn via trygghetskamera 31 (19 kvinnor, 12 män) Totalt är ökningen 63 kunder sedan föregående år.				
Andel kunder som är nöjda med kontakten äldreheten		87 %	85 %	

6.5 Nämndens hållbarhetsarbete - Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling. Målen antogs av FN:s medlemsländer den 25 september 2015, däribland Sverige.

Kommunfullmäktige tog den 15 juni 2020 (KFKS 2020/53) beslut om implementering av Agenda 2030 i Nacka kommun. Beslutet bygger på att hållbarhet ska ses som en helhet och ingå som en naturlig del i alla nämnder och enheters ordinarie verksamhet.

Beslutet innebär också att varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifierar vilka prioriterade mål och områden som just de kan bidra till och

påverka mest.

Äldrenämnden har arbetat med flera aktiviteter med koppling till Mål 3, se i tabellen nedan.

Tabell 7 Äldrenämndens aktiviteter inom Agenda 2030

Prioriterat globalt mål enligt Agenda 2030	Genomförda aktiviteter år 2022 (korta exempel)	Hur bidrar detta till det globala målet?	Koppling till övergripande mål enligt Nackas styrmodell
Mål 3 handlar om att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.	Strategi för hälsosamt åldrande - Nacka äldrevänlig kommun finns sedan 2018. Den består av 6 utvecklingsområden som följs upp årligen. Alla underliggande aktiviteter är kopplade till denna strategi utöver att de är kopplade till Mål 3.	Möjliggör för seniorer att ta del av hälsofrämjande aktiviteter som kan utveckla eller bibehålla funktionsförmågor. Ge stöd och anpassa omgivningen så att seniorer med funktionsnedsättning kan göra aktiviteter de värdesätter.	Maximal nytta för skattepengarna, bästa utveckling för alla, attraktiva livsmiljöer och stark balanserad tillväxt. Aktiviteterna som beskrivs i tabellen har en koppling till samtliga övergripande mål.
	Utökad tjänst för syn- och hörselinstruktör.	Ökad livskvalitet för personer med syn- och hörselnedsättning och minskat antal fallolyckor.	
	Erbjuda alla som fyller 80 år förebyggande hembesök	Ge råd, stöd och information för att undvika fallskador och/eller tidigt förebygga ohälsa.	
	Erbjuda balansträning på EKEN, 85+gympa och stötta föreningar genom äldrekoordinator och via träffpunkter arrangera fler fysiska aktiviteter	Personer över 65 år bör enligt WHO särskilt träna sin balans för att förebygga skador.	
	Öppnat två nya träffpunkter för seniorer, en i Saltsjöbaden och en i Älta.	Minskad ensamhet och isolering minskar risken för ohälsa.	

7 Ekonomiskt resultat 2022

Tabell 8 Äldrenämndens ekonomiska resultat 2022

Verksamhet, mnr	Ack utfall 2022			Ack budget 2022		Utfall 2021		
	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget netto	Budget avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Särskilt boende - check	54,2	-552,6	-498,4	-487,5	-10,9	46,7	-517,9	-471,2
Särskilt boende - avtal	2,4	-36,1	-33,6	-42,3	8,7	2,7	-41,9	-39,2
Hemtjänst - check	34,9	-272,7	-237,7	-232,0	-5,7	31,7	-247,9	-216,2
Verksamhet med beslut enl. LSS	0,0	-25,6	-25,6	-30,1	4,5	0,0	-26,2	-26,2
Dagverksamhet äldre - check	1,9	-8,7	-6,8	-9,6	2,8	0,7	-4,1	-3,3
Korttidsvård - ej check	4,4	-35,3	-31,0	-18,3	-12,7	2,6	-22,6	-20,0
Trygghetslarm - ej check	3,7	-13,1	-9,5	-10,3	0,8	3,2	-11,9	-8,7
Övrig verksamhet	13,4	-58,8	-45,5	-42,2	-3,3	33,8	-69,9	-36,1
Nämnd och nämndstöd	0,0	-1,4	-1,4	-1,6	0,2	0,0	-1,4	-1,4
Myndighet & Huvudmannaskap	0,0	-49,1	-49,1	-49,1	0,0	0,0	-43,7	-43,7
Summa	114,9	-1053,4	-938,6	-923,0	-15,6	121,4	-987,5	-866,0

7.1 Sammanfattning

Äldrenämnden har ett underskott för 2022 om -15,6 miljoner kronor jämfört med ett nollresultat för 2021.

Äldrenämnden har ett utfall om 938,7 miljoner kronor fördelat på 114,8 miljoner kronor intäkter och 1 053,5 miljoner kronor kostnader varav 57,9 miljoner kronor är intäkter och kostnader för statsbidrag utanför budget.

Under året har inflödet av kunder varit högt. Äldreenheten noterar stora vård- och omsorgsbehov i pandemins efterdyningar och att det registrerades 702 helt

nya kunder med insatser, vilket är 8% över medelvärdet de senaste 4 åren, där medel är 648. Diagrammet nedan visar en jämförelse av inflödet av nya kunder de senaste 4 åren då antalet har gått från 625 nya kunder 2019 till 702 nya kunder 2022. Detta motsvarar en ökning på 12%.

Samtidigt har platstillgången på särskilt boende varit lägre än väntat till följd av pågående renovering samt förseningar av det planerade nya boendet Ednahemmet. Kunderna har fått sina behov tillgodosedda genom särskilda boenden inom ramen för länsöverenskommelsen, upphandlade korttidsplatser i länet eller genom hemtjänst.

Korttidsboende har ett underskott om 12,7 miljoner kronor som främst beror på högt inflöde från slutenvården i kombination med att platstillgången på särskilt boende varit lägre än väntat till följd av pågående renovering samt förseningar av det planerade nya boendet Ednahemmet.

Hemtjänst har ett underskott om 5,7 miljoner kronor som beror på en ökning av både befintliga kunder som åter vill ha hemtjänst samt nya kunder. Äldrenämnden ser även en ökning av hemtjänsttimmar till följd av den lägre platstillgången på särskilt boende.

Särskilt boende check/kundval lämnar ett underskott på 11,0 miljoner kronor som beror på en kraftig volymökning. Många kunder har väntat med särskilt boende under pandemin och det fanns ett stort uppdämt behov samtidigt som de prognostiserade demografiska ökningarna märks. Nacka är en attraktiv kommun och hit flyttar även äldre invånare från länet, men även andra kommuner i landet, för att bo närmare sina vuxna barn på ålderns höst.

Vad gäller antal bifall till särskilt boende för äldre ses en ökning på +11% jämfört med föregående år och +9,5% jämfört med medel de senaste 5 årens medelvärde. Medelvärdet för andelen avslag samma period är 5,7% och för 2022 var andelen 5,2%. Underskottet för särskilt boende check balanseras samtidigt av särskilt boende avtal som lämnar ett överskott på 8,6 miljoner kronor vilket ger ett sammanslaget underskott på 2,3 miljoner kronor att jämföra med ett gemensamt underskott om 7,3 miljoner kronor 2021.

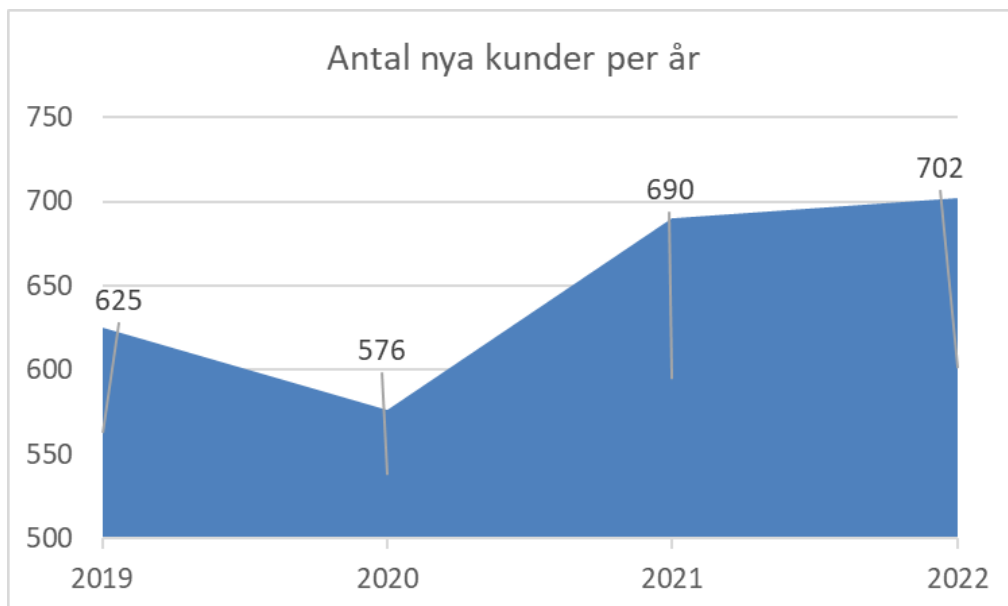
7.2 Särskilt boende

Särskilt boende check har ett underskott på 11,0 miljoner kronor jämfört med fjolårets underskott om 13 miljoner kronor. Budget ökade med 29,3 miljoner kronor från 458,2 miljoner kronor 2021 till 487,5 miljoner kronor 2022.

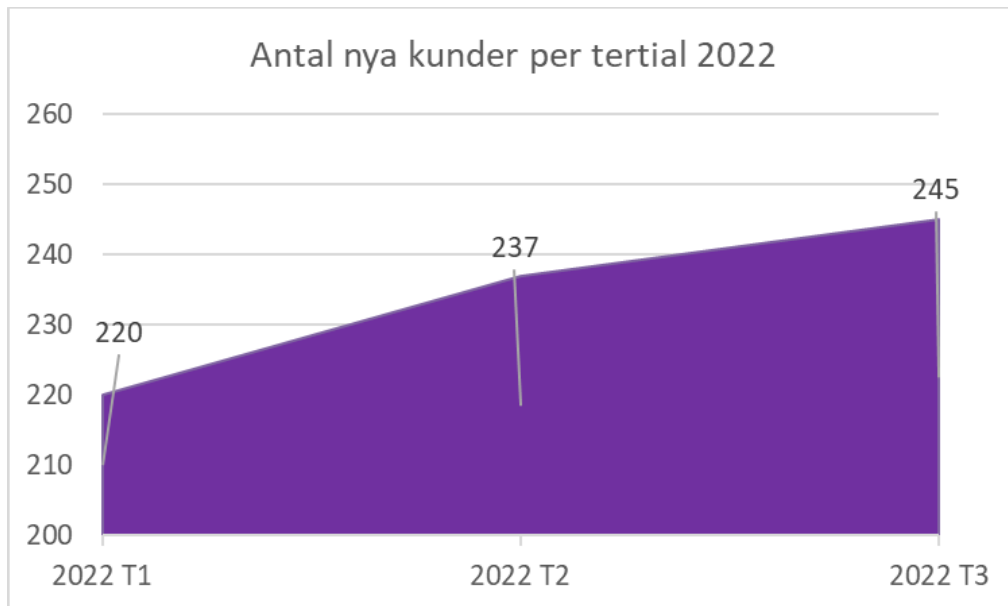
Underskottet förklaras av att volymökningar på insatsen särskilt boende check. Inom kundvalet har volymen varit stabil och gått från 664 kunder i januari till 661 kunder i december främst på grund av platsbrist till följd av ombyggnation.

Ökningen finns i platser köpt via länsöverenskommelsen där volymen gått från 23 i januari till 47 i december. Äldreheten ser en ökning i andelen demenskunder samt en ökning av högre omsorgsnivåer vilket driver kostnaderna.

Särskilt boende har sedan tidigare två enskilda ärenden med högre dygnskostnad på grund av särskilda behov som medför en merkostnad utöver check på 1,3 miljoner kronor. Under första kvartalet tillkom ett enskilt ärende som medför merkostnader om 0,3 miljoner kronor.

Figur 5 Antal nya kunder till äldreheten per år 2019 till 2022

Figur 6 Antal nya kunder till äldreheten per tertial under 2022

Tabell 9 Antal kunder som bodde i de olika typerna av särskilt boende kring den första vardagen i varje månad.

Typ av SäBo	bud 22	jan	feb	mar	apr	ma j	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Särskilt boende kundval	687	664	661	667	666	664	662	657	657	667	651	663	661
Särskilt boende länsöverenskommelse		23	26	28	27	31	34	38	39	42	44	46	47
Särskilt boende/HVB avtal	39	43	41	41	41	40	39	39	38	36	35	35	32
Summa	726	730	728	736	734	735	735	734	734	745	730	744	740

7.3 Särskilt boende avtal

Särskilt boende avtal med kunder inom profil och HVB har ett överskott om 8,6 miljoner kronor jämfört med fjolårets volymrelaterade överskott om 5,9 miljoner kronor. Trenden har sedan 2017 varit svagt minskande varför budgeten minskades 2022 med 2,9 miljoner kronor. Volymen har åter minskat till 38,3 snittkunder jämfört med 43,3 för år 2021. Vi ser en fortsatt ökning där fler kunder placeras genom länsöverenskommelsen. Det beror också på en förändring av målgrppskategorierna inom ramavtalet för profilplatser, där språkprofil i stället hanteras inom andra avtalsformer. Därför sker det en glidning av kostnader från särskilt boende avtal till särskilt boende check/kundval där länsöverenskommelseplatserna konteras.

7.4 Hemtjänst

Hemtjänst har ett underskott om 5,7 miljoner kronor jämfört med fjolårets underskott om 3,0 miljoner kronor. Mellan 2021 och 2022 ökade budgeten med 18,8 miljoner kronor, från 213,2 miljoner kronor 2021 till 232,0 miljoner kronor 2022.

Underskottet beror på att den pandemirelaterade volymminskningen börjar återhämta sig där äldreheten ser en ökning av både befintliga kunder som åter vill ha hemtjänst samt nya kunder. Vi har idag 1 574 kunder med beviljad tid vilket är 75 fler kunder jämfört med före pandemin och 125 fler jämfört med

december 2021. Idag finns 1 243 kunder med utförd tid vilket är 51 färre jämfört med före pandemin och 70 fler jämfört med december 2021. Antalet utförda timmar har ökat med 989 timmar per månad.

Antalet timmar per kund har minskat något, vilket kan vara en effekt av utvecklade utredningar med fokus på kundens behov, samt att nya kunder med enklare insatser och färre timmar åter ansöker om hemtjänst. Antalet timmar per kund är däremot fortfarande högt jämfört med före pandemin. Det beror framför allt på minskad platstillgång på särskilt boende som varit lägre än väntat till följd av pågående renovering samt förseningar av det planerade nya boendet Ednahemmet.

Tabell 10 Sammanställning av hemtjänststatistik

Hemtjänst inkl. ledsagning och avlösning	Utfall 2022	T1	T2	T3	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Antal kunder med utförd tid, genomsnitt per period	1 211	1 183	1 216	1 235	1 108	1 136	1 304	1 285	1 318	1 402
Antal utförda timmar totalt, genomsnitt per månad per period	48 820	47 668	49 476	49 318	46 099	43 492	44 223	41 386	40 296	43 239
Antal tim/kund, genomsnitt per månad per period	39,8	40,3	39,7	39,3	41,0	37,9	33,5	32,2	30,6	30,8

Kontinuitetsbonusen har ett utfall om 1,9 miljoner kronor för 2022, vilket minskar underskottet med 1,1 miljoner kronor på hemtjänst.

Kontinuitetsbonusen går ut med ersättning om 13 kronor per timme 2022.

Tabell 11 Utbetalad kontinuitetsbonus till hemtjänstanordnare som nått målet om 9,5 i kontinuitetsindex per tertial

Period	Utbetalad kontinuitetsbonus
T1	667 524
T2	576 381
T3 preliminär	621 953

7.5 Dagverksamhet, LSS, korttidsboende och myndighet & huvudmannaskap

Insatsen **dagverksamhet** visar ett överskott om 2,8 miljoner kronor jämfört med fjolårets överskott om 5,6 miljoner kronor. Volymen har ökat och under hösten gick Danvikshem in som anordnare i kundvalet för dagverksamhet.

Dagverksamheten drar med sig färdtjänst och turbundna resor som ökar aktiviteten i motsvarande omfattning.

Korttidsboende har ett underskott om 12,7 miljoner kronor jämfört med fjolårets underskott om 2,2 miljoner kronor. Underskottet beror på att platstillgången på särskilt boende varit lägre än väntat till följd av pågående renovering samt förseningar av det planerade nya boendet Ednahemmet. Det har lett till ökat användande av plats på korttidsboende. En ytterligare orsak är behovet av att hinna göra utredningar av kundens behov före beslut om insats, när utskrivningarna från sjukhusen sker snabbt. Det har lett till ökat användande av plats på korttidsboende.

Verksamhet med beslut enligt **LSS** har ett överskott om 0,7 miljoner kronor jämfört med 2021 års underskott på 0,1 miljoner kronor. Överskottet beror på minskade volymer under året.

Myndighet och huvudmannaskap har ett nollresultat jämfört med fjolårets överskott om 1,2 miljoner kronor. Äldrenämnden har fått lägre fördelade kostnader om 1,1 miljoner kronor från det gemensamma ansvaret med socialnämnden. Samtidigt ökar kostnaderna för inhyrd personal och bidrar med underskott om 3,2 miljoner kronor. Enheten har finansierat personal om 1,4 miljoner kronor via statsbidrag och projektmedel.

7.6 Övrig verksamhet

Övrig verksamhet har ett samlat underskott om 3,3 miljoner kronor jämfört med fjolårets överskott om 4,5 miljoner kronor. Posten övriga verksamhet har ett antal verksamheter som dras med överskott och underskott. De största avvikelserna följer nedan.

Bostadsanpassning har ett samlat underskott om 0,4 miljoner kronor jämfört med

förra årets underskott om 1,3 miljoner kronor vilket beror på normaliserade volymer efter pandemin. Snittkostnaden per beslut om bostadsanpassningsbidrag var 17 133 kronor jämfört med 14 310 kronor 2021 och totala antalet ärenden är 176 jämfört med 252 ärenden 2021.

Turbundna resor och färdtjänst har ett samlat underskott om 1,5 miljoner kronor jämfört med fjolårets överskott om 2,0 miljoner kronor vilket framför allt beror på att dagverksamheten åter är på normal volym och att behovet av transport har återkommit i takt med återöppnandet. En annan orsak till underskottet är att andelen personer med korttidsbeslut har ökat väsentligt och därmed fler transporter.

I övrig verksamhet ingår hemtjänst natt, som fick en utökning av budget till 14,8 miljoner kronor 2022 från 14,2 miljoner kronor 2021. Hemtjänst natt har ett underskott om 3,3 miljoner kronor jämfört med fjolårets underskott om 0,5 miljoner kronor på grund av volymökning. Underskottet beror främst på de ökade mängden hemtjänstkunder med många insatser som även behöver omsorgsbesök nattetid.

Utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (LUS) ställs höga krav på effektiv samverkan, tillgänglighet och bemanning som möter en snabb utskrivningsprocess. Utskrivningsprocessen ska upplevas som trygg och samordnad för den enskilde. Då det genomsnittliga antalet betalningsansvarsdagar i Nacka fram t o m sista december 2022 ligger betydligt lägre än gränsvärdet på 1,3 dagar, lämnar avsättningen till LUS ett överskott om 0,4 miljoner kronor.

8 Redovisning riktade statsbidrag årsbokslut

Tabell 12 Statsbidrag 2022 inom äldreomsorgen

Bidrag som beviljats/erhållits 2022 mnkr	Sökt belopp	Erhållet/reserverat belopp	Kostnad	Netto
--	-------------	----------------------------	---------	-------

Statsbidrag Äldreomsorgslyftet 2022	14	14	10,9	3,1
Statsbidrag motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demens 2022	5,2	5,2	5,2	0
Statsbidrag teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus 2022	1,2	1,1	1,1	0
Statligt stimulansmedel inom God och nära vård 2022	7,3	7,3	6,5	0,7
Statsbidrag för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer	33,9	22,6	22,6	0
Statsbidrag för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg 2022	4,1	4,1	2,4	1,7
Statsbidrag för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilt boende	8,0	9,2	9,2	0
Totalt	73,7	63,5	57,9	5,5

Statsbidrag för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer om 33,9 miljoner ingår redan i äldrenämndens budget för året.

Statligt stimulansmedel inom God och nära vård är riktat till alla tre enheter inom sociala omsorgsprocessen.

9 Uppföljning av medel ur framtidsfonder

Tabell 13 Använda medel ur framtidsfonder 2022

Framtidsfond mnkr	Projekt	Ack utfall	Budget
Kompetensfond	Språksatsning	984 000	1 070 000
Framtids- och utvecklingsfond	Förenklad handläggning	0	750 000
Totalt			

9.1 Förenklad handläggning

Bakgrund till projektiden var en bestämmelse som trädde i kraft 2018, 4 kap. 2 a § socialtjänstlagen som innebär att socialnämnden eller motsvarande i kommunen kan erbjuda hemtjänst till äldre personer utan föregående behovsprövning.

Det första delen av projekt Förenklad biståndshandläggning var en förstudie som genomfördes hösten 2021 för att fånga behov och förutsättningar som ska ligga till grund för en digitaliserad och eventuellt delvis automatiserad process av ansökan om biståndsinsatser för äldre. Behovsanalysen bestod bland annat av intervjuer och workshops med respondenter ur målgruppen seniorer (65+), sakkunniga handläggare, chefer och jurist inom sociala omsorgsprocessen och resulterade i en nulägeskarta och en processbeskrivning ur kundperspektiv. Behovsanalysen har förtydligat kundernas behov och vi har därmed fått bättre förutsättningar för att utveckla vår service.

Sociala omsorgsprocessens upphandling av verksamhetssystem är klar. Den befintliga leverantören Pulsen Omsorg vann upphandlingen, med det nuvarande verksamhetssystemet Combine. Det nya avtalet började gälla den 1 oktober 2022. Detta möjliggör att vi nu kan påbörja arbetet med mer digitala flöden som till exempel e-tjänst kopplad till förenklad handläggning.

Ett viktigt led i Förenklad handläggning har varit att förbereda för en anpassning till den nya lagstiftningen. Äldrenämnden fattade i juni 2022 utifrån en tjänsteskrivelse framtagen inom ramen för projektet beslut om att vissa insatser, till exempel städning, tvätt, inköp, matdistribution och trygghetslarm ska beviljas utan behovsprövning i enlighet med 4. kap 2 a § SoL. Under hösten har ett utvecklingsprojekt drivits på äldreheten för att implementera förändringarna. Kostnader för detta är 0,12 heltidstjänst under 6 månader motsvarande 48 000 kronor.

Nästa steg är att införa en e-tjänst samt effektivisera processen för ansökan om insatser utan föregående behovsprövning. Projektledare från digitaliseringsenheten är tillsatt.

De kostnader som finns estimerade i projektet gäller projektledning framåt av verksamhetsutveckling genom digitalisering med projektledare från digitaliseringsenheten. Projektet kommer att fortsätta med nästa fas under hela 2023.

9.2 Språksatsning inom äldreomsorgen

Syftet med projektet är att Nackas seniorer möts av personal med tillräckliga språkkunskaper. De ska få trygg och säker omsorg och social stimulans. Syftet är även att minska risken för missförhållanden när dokumentationen kring kunder är av en bättre språklig kvalitet.

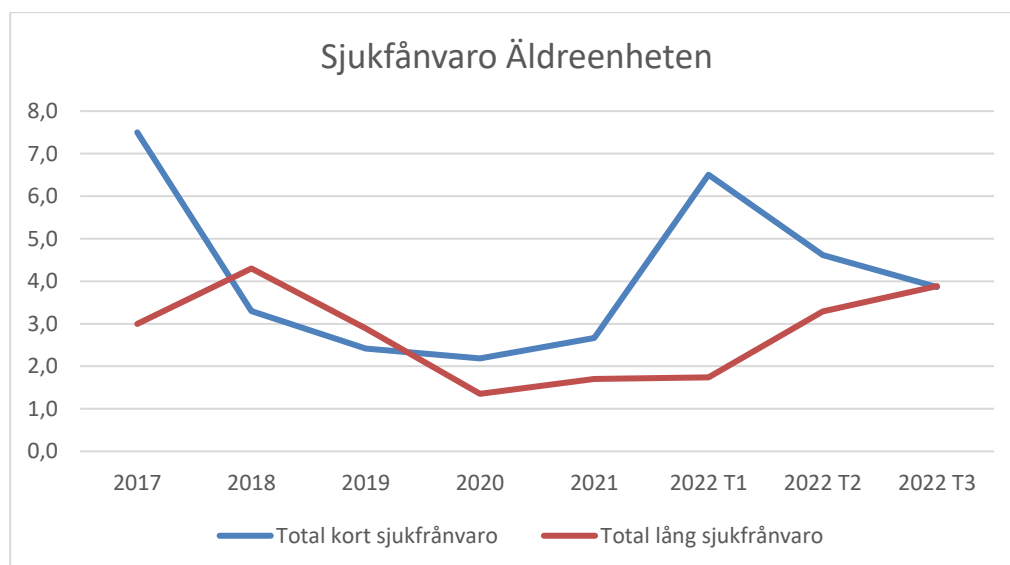
Äldreheten har inom ramen för detta projekt under 2022 erbjudit språkstärkande utbildning till personal inom äldreomsorgen. Under våren utbildades tjugotal medarbetare inom hemtjänsten och inom särskilda boenden. En liknande utbildning startades i november 2022 och den pågår fram till februari 2023. Utbildningen innebär att ytterligare ett tjugotal medarbetare deltar i en 15-veckors digital, lärarledd språkstärkande utbildning med fokus på omvårdnadssituationer och dokumentation. Eftersom kursen pågår har ej utvärdering gjorts men anordnare har varit positiva till satsningen.

Hittills i projektet har 734 000kr använts av det beviljade beloppet 1 070 000 kr.

Det finns 336 000 kr kvar i fonden och av dessa kommer ytterligare cirka 250 000kr att användas för lönekostnader till vårdpersonalen.

10 Sjukfrånvaro

Cheferna på äldreheten planerar och vidtar åtgärder vid sjukskrivningar med stöd från HR-partner. Täta kontakter hålls med medarbetaren även vid korttidsfrånvaro för att fånga upp indikationer på brister i arbetsmiljön. Personalstöd erbjuds frekvent. Vid långtidssjukskrivning planerar och vidtar chefer rehabiliteringsåtgärder och den som är sjuk bjuds med till aktiviteter och får löpande information för att behålla relationen till sina arbetskamrater. Äldreheten har fyra skyddsombud, vilket är en utökning sedan föregående år. Skyddsombuden har regelbundna avstämningar med enhetsledningen. Ledningen har bedrivit ett målinriktat arbete tillsammans med HR, fackförbunden SSR och Vision, huvudskyddsombud samt lokala skyddsombud i syftet att minska arbetsbelastningen och förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön ytterligare.

Figur 7 Kort och lång sjukfrånvaro på äldreheten 2022, per tertial.

Den korta sjukfrånvaron för äldreheten var 3,9 procent i tertial 3 av det totala antalet arbetade timmar, en ökning med 1,2 procentenheter jämfört med förra året, efter en tillfällig toppnotering i tertial 1. Även långtidstidsfrånvaron ökade och är lika stor som korttidsfrånvaron på 3,9 procent. Det är en ökning om 2,2 procentenheter. Medeltalen för kort respektive lång sjukfrånvaro inom den sociala omsorgsprocessen var 2,8 respektive 2,3.

Personalomsättningen för äldreheten har under lång tid var väldigt låg. För 2022 har den ökat och ligger på 18,75%, vilket är kring medel för sociala omsorgsprocessen som är 18%.